

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLÂM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• Yazı İşleri Müdürü :

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

SELÂM	...	İSLÂM MEDENİYETİ
İMAN VE AHLÂK BUHRANI	...	Ebul Hasan Ali NEDEVÎ Ter.: Selâhaddin KAYA
İSLÂM'IN GARP DÜŞÜNCESİ ÜZERİNDEKİ TESİRLERİ	...	Prof. Friedrich HEILER Ter.: Rekin ERTEM
İSLÂM, SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	...	Mehmed SOFUOĞLU
İSLÂMİYETİN GETİRDİKLERİ TEVRAT VE İNCİL'DE	...	Prof. Muhammed ALİ Ter.: Dr. S. MEHMEDOĞLU
RUVEYM B. AHMED	...	Dr. A. Subhi FURAT
ZULMETTEN NÜRA (Şiir)	...	Yaşar FERSAHOĞLU
MEVLÂNAMIZIN SÖZLERİ VE HÂLİNDEN ALINACAK DERSLER	...	Ord. Prof. Dr. A. S. ÜNVER
İSLÂM MEDENİYETİNDE İLİM HAYATI	...	M. Zekâi KONRAPA
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	...	Hayrünnisa ÇİGDEM
ASR-I SEÂDETTE YAHÜDİLER	...	M. Hulûsi BOLAY
İÇ ZİYNET (Şiir)	...	Cahit ZARİFOĞLU
A. HAMDİ AKŞEKİ	...	Veli ERTAN
BİR ÖĞRETMENİN VASIFLARI	...	Dr. N. HACİEMİNOĞLU
İSLÂMİN İKTİSADİ ESASLARI	...	Hamdi MERT
ÂŞİK (Şiir)	...	A. Şeref GÜZELYAZICI
KELİMELER DÜNYASINDAN	...	Prof. Dr. F. K. TİMURTAŞ
İBRAHİM PADİŞAH	...	Emine İşınsu OKÇU
SUALLERE CEVAPLARIMIZ	...	Gazi MERT
HABERLER	...	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K.: 1315
Tel. : 22 46 02

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **ŞÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş. : **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Sekreter :
Erdoğan ATAĞ

Ressam :
Gürbüz AZAK
Mustafa EREN

Kişiler PULCU Kişiler
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 6
Basıldığı Tarih : 24 Ocak 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.
Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır.
Yabancı Memleketlere İki katı.
Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kapak: 2 renk 2.500 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

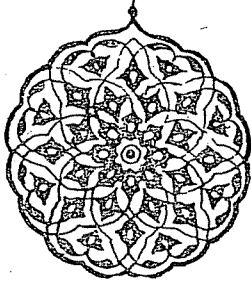
Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Tasavvuf

Dr. Ahmed Subhi
FURAT

Ruveym B. Ahmed

«V. 303 - 915»

AĞDAD'ta yetişmiş büyük sûfilerden biri olan Ebû Muhammed **R u v e y m b. A h m e d** (1), büyük bir ihtimalle hicri III. asrın başlarında bu şehirde doğmuş ve tahsil görmüş olmasıdır Kur'ân tefsiri sahasında derin bilgisi olduğu gibi (2), aynı zamanda güvenilir bir râvi olan **İdris b. Abdilkerim el-Haddâd**'tan (v. 292/904) (3) kırâat okumuştur (4). Fıkıhta, **Ebû Suleymân Dâvûd b. Ali b. Halef el-İsfahânî**'nin imâmı bulunduğ u zâhiri mezhebîndendi (5).

lunduğ u zâhiri mezhebîndendi (5).

Ebû Abderrâhmân es-Sulemî (v. 412/1021), Bağdad'ta Ruveym b. Ahmed'ten rivâyet edilmiş, kimseden iştirmediğ i müsned bir hadîs bulduğ unu zikreder ki eski bir hatla yazılmış olan ve **Ruveym b. Ahmed, Yezîd b. Sinân el-Basrî** (v. 264/877), **Safvân b. İsâ** (v. 815), **Ebû Hâtîm Suveyd** (v. 167/783), **Katâde** ve **Enes b. Mâlik** yoluyla nakledilen bu hadîse göre adamın biri, Hz. Peygamber'in yanında bir pireye lânette bulununca, onun ş u sözüne muhâtap olmuştu :

«Onu lânetleme, zîra o nebîlerden birini namaz için uyardırmıştır» (6).

(1) İsmînin *Ebu'l-Hasan Ruveym b. Ahmed b. Ahmed* olduğ u da rivâyet edilir (bk. *Tab. es-Sulemî*, 180; *Târih Bağdâd*, VIII, 430).

(2) *Târih Bağdâd*, VIII, 430; *Hilye*, X, 296; *Kesf*, 170; *el-Bidâye*, XI, 125.

(3) *Hayatı hk. bk. Târih Bağdâd*, VII, 14.

(4) *Tab. es-Sulemî*, 180; *Târih Bağdâd*, VIII, 430.

(5) *Tab. es-Sulemî*, 180; *Risâlet el-Kuşeyriyye*, 22; *Kesf*, 170.

(6) *Tab. es-Sulemî*, 180-181.

Hız. Peygamber'in, Ebu'd-Derdâ'yı, Ebû Bekr'in önünde yürürken görmesi üzerine ona «Ey Ebu'd-Derdâ, güneşin kendisinden daha hayırlı bir kimsenin üzerine doğmadığı Ebu Bekr'in önünde mi yürüyorsun?» dediğini öğrendiğimiz hadisin râvileri arasında da Ruveyym b. Ahmed yer alır (7).

O, tasavvufun pek yaygın bir hal aldığı devrede yaşamıştı. Ancak kendisinin devrinin fikri hayatı ile ilgili itirafları, bize, sünni tasavvufun yanı sıra sapık iddiâ ve görüşlerde bulunan birçok fırkaların mevcudiyetini de haber vermektedir. Öyle görülüyor ki o, bu sıralarda muhteli fırkaları tenkid edebilecek olgun bir yaşta bulunuyordu. İşte bu münasebetle «talebeleri ne yapacaklarını şaşırması, müridleri gevşemiş, âbid ve âlimleri, ilm-i mârifet mensuplarını muhtelif grublar halinde, hallerini ve sahiplerini küçümseyip amelden kaçarak bir sığınakta çevrelenmiş, herhangi bir makama ulaşamamış veya başkalarının kendilerinin yükseklıklarına dâir söylediklerine aldanarak hevâ ve heveslerinden sarhoş olmuş bir halde bulunca, onları bu dereceye sürükleyen sebepleri düşündüm. Bunlardan biri, onların bu mevkie vakitlerinden önce gelmiş olmalarıydı. Diğeri ise, girdikleri yolları bilmeyişleri ve lüzumlu takvâdan bîhaber oluşlarıydı. Bu durumlarını görünce, vaziyetlerini anlatmak ihtiyacını duymuştum. Hallerinin sebeplerini, yanılmaktan sakınmalarını, nereden gelip nereye yükseldiklerini ve nelere bağlandıklarını göstermek istiyordum. Usûl ve makamlar hakkındaki ihtilâflarının sebeplerini büyüklerine sorarak, imamlarıyla mübâhase ederek tetkik ettim» der (8). İçlerinde her türlü mesûliyeti Allah'a yüklemek isteyenler, lâıyk olmadıkları cem ve tefrik iddiasında bulunanlar, fenâ makâmını yanlış şekilde telakki edip benimseyenlerin bulunduğunu zikrettiği bu muhtelif fırkalar arasında söz ve davranışlarıyla ilm-i tevhid'i destekliyen, hal ve amelileri vefâ ve ihlâsla sarılan bir cemâatin bulunduğunu da nakleder. Ona göre bu zümreye mensup olanlar, bir makamda olgunlaştıktan sonra diğerine geçmekte, ehlinin müsâdesi olmadıkça herhangi bir ilme bağlanmamaktadır. Bunlar mârifet ilmini elde etmiş olanlardır; Allah'a muhakkik'lerin itaatıyla boyun eğmişlerdir (9).

Ruveyym b. Ahmed'in, bu fırkalar arasında sadece birini tasvip ederek diğerlerini acı bir tarzda tenkit etmesi, hakkında bazı söylentilerin çıkmasına da sebep olmuş görülmüyor. Ebu Abdillah b. el-Hafif'in (v. 371/981) anlattığı şu hadise bunu teyid etmektedir (10): Bağdad'a gelince, Ruveyym b. Ahmed'i ziyâret etmek istedim, gittim. Bana

(7) Hız. Peygamber'in bu ikazından sonra Ebu'd-Derdâ'nın, Hz. Ebû Bekr'in dâima arkasından yürüdüğü görülmüyordu (bk. Hilye, X, 302).

(8) Bk. Hilye, X, 297-99.

(9) Bk. Hilye, X, 300.

(10) Ebu'l Hasan ed-Deylemî, Ebû Abdillah b. el-Hafif'in hayatına dair eserinde (Sîret eş-şeyh el-kebir Ebû Abdillah b. el-Hafif eş-

«nerelisin?» dedi. İran'dan geldiğimi söyledim. Sonra yanında bulunduğum şeyhin Câfer el-Haddâ olduğunu öğrenince «sûfiler hakkında ne söylüyorlar?» diye sormuş, ben «hiçbir şey» deyince, devam etmişti: «Onlar benim dünyaya yüz çevirdiğimi söylüyorlar». Tam bu sırada küçük bir çocuk gelmiş, yanına oturmuş, Ruveyym de ona bakarak «onlarda bu çocuğun rızıkı kadar birşey görseydim, bu işe bağlanmazdım.» diye ilâve etmişti (11).

○ NUN muhtelif eserlerde bize kadar gelmiş sözleri, mezkûr tenkidlerinde ne kadar haklı olduğunu gösterir mahiyettedir. O, diğerleri arasında tercihen medh ettiği tasavvuf yolunun güçlüğü'nün farkında olduğu gibi, muhtelif vesilelerle bunu itiraf ta eder. İbn'ul-Hafif, kendisinden tavsiyede bulunmasını isteyince şöyle demişti: Tasavvuf yolunda yapılabilecek şeylerin en azı, ruhu bu yolda harcamaktır. Bunu göze alarak girmek istersen, ne âlâ; yoksa sûfilerin ehemmiyetsiz sözleriyle meşgul olma» (12). Zaten «sûfiler nefislerini bu yola hasrettikleri müddetçe doğru yoldadırlar; eğer güllük gülistanlık içinde iseler mahv olmuşlardır» (13). «Senin her sınıf insanla oturup kalkman, sûfilerle oturup kalkmandan daha emniyetlidir. Çünkü bütün insanlar, kendi âdetlerine, bu zümre ise hakikatlar üzerine oturmuştur. Halkın hepsi Hak olarak şeriâtin dışı görüşlerini, bunlar ise vara'n hakikatını ve sıdk'ın devamlılığını iddiâ ediyorlar. Sûfilerle oturup kalkan onların yakinen bildikleri herhangi bir şeyde kendilerine muhâlefet ederse, Allah iman nûrunu onun kalbinden söker alır» (14).

Kul, güçlükleri yüklenmede nefisini diğerlerininkinden öne almalıdır «Hakim kimse, ilâhî hükümlerde kardeşlerine müsâmahalı davranır ve kendi nefisine karşı tazyik eder. Onlara karşı müsâmahalı davranış, ilmin icâbı, kendisine karşı tazyik ise vara'n hükmündendir» (15). Ruveyym b. Ahmed'in mehabet telakkisi de oldukça farklıdır. Muhâtabı olduğu bu husustaki bir soruyu «Mehabet, bütün hallere muvafakat göstermedir» diye cevaplandırmış ve arkasından da şâirin :

«— Bana öl desen memnuniyetle ölürüm ve ölüme çağırana da «hoşbulduk» derim» beytini okumuştur (16).

Şîrâzî; Farsça tercümesi, İbn'ul-Cuneyd eş-Şîrâzî, nşr. Annemaire Schimmel Tari, Ankara, 1955), onun, Bağdad'ta hizmetine girdiği ilk sûfinin Ruveyym b. Ahmed olduğunu zikreder (bk. s. 85).

(11) Menâkib el-ebrâr, 164b; el-Muhtâr, 146a.

(12) Tab. es-Sulemî, 183; Risâlet el-Kuşeyriyye, 22; Hilye, X, 297.

(13) Tab. es-Sulemî, 181.

(14) Tab. es-Sulemî, 182; Risâlet el-Kuşeyriyye, 22; Menâkib el-ebrâr, 163 a-b.

(15) Tab. es-Sulemî, 181; Risâlet el-Kuşeyriyye, 22; Menâkib el-ebrâr, 163a.

(16) Tab. es-Sulemî, 184.

Onun Rızâ «belâdan hoşlanmadır» (17), sabır da «şikâyeti terktir» (18) tarzındaki ifâdeleri bu telâkkisiyle kolayca telif edilebilir. Sevgi katıksız olmalıdır: «Bir karşılık uğruna seveni, bu karşılık, sevgilişine buğz ettirir» (19). Tevekkül'ü «Aradaki vasıtalarından ümidini kaldırıp, en üstün bağa yapışmak» şeklinde anlayan Ruveym b. Ahmed, hakîki üns'ün «Sevgiliden başka bütün şeylerden ayrı kalmak» olduğu (20) düşüncesindedir.

Ruveym b. Ahmed'in bir müddet devlet işlerinde de çalıştığı görülmektedir. İbn Kesir'in (v. 774/1372) kaydına göre bu meşguliyeti İsmâil b. İshâk'ın Bağdad kadılığına geçişi sırasında olmuştur (21). El-Hatîb el-Bağdâdî'nin (v. 430/1038) naklettiği aşağıdaki hâdiseler herhalde bu sıralarda olmalıdır: el-Cuneyd, Ebû Amr ez-Zeccâci'yi (v. 348/959), Ruveym'in yanına gitmekten alkoymuş. Ebû Amr bizzat anlatıyor: Bir gün nasılsa Ruveym'in yanına gittim; meşguldü. Tesâdüfen el-Cuneyd de geldi. Yanından birlikte ayrılırken el-Cuneyd bana: «Ey Horasanlı, onu nasıl buldun?» demiş, ben de «bilmiyorum» deyince şöyle devam etmişti: «Halk bu durumun, onun hal ve dikkati için bir nâkisa olarak düşünmekte. Oysa o, hiçbir vakit bu günlerde olduğundan daha olgun olmamıştı» (22).

Meşhûr sûfilerden Câfer b. Muhammed el-Huldî (23), Ebû Muhammed Abdullâh b. Muhammed eş-Şârânî (24), Muhammed b. el-Hafif (25), Ahmed b. Muhammed ed-Dineverî (26) ve Muhammed b. Ahmed el-Mukri (27) ile de münasebetler tesis etmiş olan Ruveym b. Ahmed bazı eserler de yazmıştı ki semâ'a dâir olanın ismi Galat el-vâcidin'di (28). Bağdad'ta 303 h. (: 915 m.) de vefat etti ve Şûniziyye kabristanına defnolundu (29).

SEMNÜN B. HAMZA

Bilhessa mehabbet hakkındaki güzel gö-

(17) Tab. es-Sulemî, 183; Hilye, X, 301, Sıfat es-safva, II, 249.

(18) Tab. es-Sulemî, 183; Hilye, X, 301, Târih Bağdâd, VIII, 431; Sıfat es-safva, II, 249.

(19) Tab. es-Sulemî, 184.

(20) Tab. es-Sulemî, 183; Târih Bağdâd, VIII, 431; Sıfat es-safva, II, 249.

(21) el-Bidâye ve'n-nihâye, XI, 125.

(22) Ebu'l-Abbâs b. Atâ'nın ifadesiyle o, kendisini ahvalin değiştiremeyeceği kadar sağlam bir karaktere sahipti (bk. Târih Bağdâd, VIII, 431). İbn Kesir'in, Ruveym b. Ahmed'in memuriyet hayatına geçişiyle tasavvufu bıraktığı, refahı tercih edip mal ve mülk sahibi olduğuna dair verdiği mâlumata başka bir eserde rastlanmıyor. Bilhassa el-Hatîb el-Bağdâdî'nin böyle bir şeyden bahsetmeyişi, haberin mevsûkiyeti hakkında haklı olarak şüphe celbetmektedir.

(23) Tab. es-Sulemî, 434.

(24) Tab. es-Sulemî, 451.

(25) Tab. es-Sulemî, 462.

(26) Tab. es-Sulemî, 475.

(27) Tab. es-Sulemî, 509.

(28) Keşfu'l-mahcûb, 170.

(29) Tab. es-Sulemî, 180; Târih Bağdâd, 431.

rüşleriyle tanınan Ebu'l-Hasan Semnûn b. Hamza el-Havvâs (30), aslen Basralı olmakla beraber (31) Bağdad'ta yerleşmiş ve ömrünün hemen hemen hepsini bu şehirde geçirmişti. Kaynaklarda, umûmiyetle vefatının el-Cuneyd'ten sonra (32) vâki olmuş zikredilmesi karşısında, III. hicri asrın başlarında doğmuş olduğunu hükmetmek pek hatâlı olmasa gerektir. Büyük bir ihmalle o, ilk tahsilini Bağdad'ta yaptı. Meşhûr sûfilerden Serî es-Sakatî (v. 251/865), Muhammed b. Ali el-Kassâb (v. 275/888), Ebû Ahmed el-Kalânîsi (v. 270/883) sohbetinde buldukları arasında yer alıyordu (33).

Kendisine Semnûn el-Kezzâb diye isim takan (34) bu sûfinin eserlerde muhtelif parçalar halinde muhafaza edilmiş sözlerinin çoğu mehabbet hakkındadır. Ferîd el-Din Attâr'a göre o, mehabbet hususunda husûsi bir görüşe sahip olduğu gibi bunu, mârifet'e de tercih etmekte ve «Mehabbet asıl ve yolun temelidir; hal ve makamlar mehabbete nisbetle oyun mesâbesindedirler» demektedir (35).

- «— Gönlüm sevginizden önce boştu; yarattıkları hatırlayarak boş vakit geçiriyor ve hoşlanıyordu.
- Sevgin, kalbimi dâvet edince kabul etti; onun Senin sahanı terk ettiğini görmüyorum.
- Yalan söylüyorsam Senden ayrı kalayım; dünyada Senden başkasından hoşlanıyorsam da...
- Arzu edersen beni kavuştur, dilersen kavuşturma; kalbimin Senden başkasına yatacağını sanmıyorum» (36) ile
- «— Ağladım, evet göz yaşı nefis için bir rahatlık; ama şevkin göz yaşı kalbi yaralıyor.
- Onun kalbime ilhâm ettiği şeyleri hatırlamam faydasız; bunlar gamı harekete getiriyor.
- Bana «ne idin?» denilse, «serzenişin alevlendirdiği kederlerin âteşiyle muazzebim» derim.
- Takbîh edemeyeceğim birine tutuldum; O beni «kabahat bende» diyecek kadar azarlıyor» (37) beyitleri, onun

(30) İsminin Ebu'l-Kâsim Semnûn b. Abdillâh olduğu da rivâyet edilir (bk. Tab. es-Sulemî, 195).

(31) Hilye, X, 309; el-Muhtâr, 179a.

(32) Tab. es-Sulemî, 195; Levâkîh, I, 89.

(33) Risâlet el-Kuşeyriyye, 23; Levâkîh, I, 89.

(34) Rivâyete göre Semnûn b. Hamza «Ben Senden başkasından hazzetmiyorum; istediğin şekilde beni dene...» şiirini okumuş ve akabinde idrâr tutukluğuna mâruz kalmıştı. Bu hadiseden sonra talebelere «amcamız el-Kezzâb diye çağırın» dediği işitilmişti (Bk. Risâlet el-Kuşeyriyye, 23; Menâkib el-ebâr, 171a-b; Tezkiret el-evliyâ, II, 71.

(35) Tezkiret el-evliyâ, II, 69.

(36) Tab. es-Sulemî, 198; el-Muhtâr, 180a; Nefehât, 101 (: tercüme, 154).

(37) Tab. es-Sulemî, 199.

Allah'a karşı temiz ve samîmi mehabbetinin ifadeleridir.

Ebu'l-Huseyn En-Nûri (v. 295/907) bir defasında Semnûn'a, mehabbet hakkındaki görüşünü sormuştu. Bunun üzerine Semnûn ona : «Allah'ın sana karşı mehabbetini mi yoksa senin Allah'a karşı mehabbetini mi soruyorsun? demiş, en-Nûri'nin «Allah'ın bana karşı mehabbetini soruyorum» demesi üzerine şunları söylemişti: «Melekler bile bunu işitmeğe dayanamazlar, sen nasıl dinleyebilirsin? Dün Hızır aleyhisselâmla görüştim. Melekler sözümü dinliyor ve beğeniyorlardı. Allah teâlâ'da işitti de beni azarlamadı; azarlasaydı dilim tutulurdu» (38). İbrâhîm b. Fâtîk anlatıyor: Semnûn'u mescitte mehabbet hakkında konuşurken dinlemiştim. Birdenbire küçük bir kuş geldi, ona yavaş yavaş yaklaştı ve eline kondu. Sonra gagasıyla, kan akıncaya kadar yere vurdu ve ruhunu teslim etti» (39).

Ancak o, bu mehabbet anlayışını samîmi ve faâl bir dindârâne hayatla birlikte götürmekteydi. Virdi, hergün 500 rekât namaza varmaktaydı (40). **Ebû Ahmed el-Kalânîsi'**nin bizzat kendisinin de şahid olduğu bir hadîseye göre, zengin adamın biri fakirlere kırk bin dirhem dağıtmıştı. Bunu gören Semnûn, Ebû Ahmed el-Kalânîsi'ye : «Bu kimsenin dağıttığı şeylere ne dersin? Biz bunu yapamayız, gel namaz kılabileceğimiz bir yere gidelim ve her dirhem başına bir rekât namaz kılalım» demişti. Bunun üzerine birlikte Medâin'e gitmişler ve orada kırkbin rekât namaz kılmışlardı (41). **el-Hasan b. Zar'ân**, bir defasında Semnûn'un yanına girmiş onu ağır halde bulmuştu. Bir saat kadar beklemiş, öğle vakti gelince «ezan okundu» demiş, Semnûn kalkıp namazını kılmış ve tekrar ağlamaya başlamış. Bir saat daha geçince sebebini sorduğu zaman şu cevabı almış: İçime bir düşünce girdi, Allah sanki bana: «Nasıl-sın?» diyordu. Ben de: «Ey Allah'ım, beni benden daha iyi bildiğin halde mi soruyorsun?» dedim. «Ben nasıl olduğumu bilseydim, ben olmazdım...» (42).

DEVİRİNDE, yalancılığı ve dedikoduculuğu ile tanınmış olan **Gulâm el-Halîl'in** (v. 275/888) şerrinden kurtulamamış olan Semnûn b. Hamza, **El-Cuneyd** ile en-Nûri'nin akrasıydı. Ve el-Cuneyd'in vefat senesi olan 297 hicriden sonraki bir tarihte Hakk'a göçmüştü (46).

(38) *Menâkib el-ebrâr*, 172a; *el-Muhtâr*, 180a.

(39) *Menâkib el-ebrâr*, 171b-172a; *el-Muhtâr*, 179a.

(40) *el-Muhtâr*, 179a.

(41) *Hilye*, X, 311; *Tezkiret e-levliyâ*, II, 71.

(42) *Menâkib el-ebrâr*, 172b; *el-Muhtâr*, 179a.

(43) *Onun vefatını, el-Cuneyd'inkinden daha önce kabul edenler de vardır (bk. Hilye, X, 309; Risâlet el-Kuşeyriyye, 23).*

ZULMETTEN

NÛRA

Bir devir vardı yâ râb, ne müthiş günahkârı
Şirkin en dehşetlisi insan ufkunu sardı
Güneş doğamaz olmuş, ay yerinde sönmüştü
Dünya küfrün elinde bir zindana dönmüştü.
İnkâr fırtınasının yakıp kavuran sesi
Ve kuvvetin zayıfa bitmeyen işkencesi
Mezara gömülürken insanlar diri-diri
Bir peygamber yarattın Hıradaki tekbiri
Felek felek dolaştı, Arş-ı Alâyı tuttu.
Küfürse öfkesinden kendisini unuttu.
Dağ taş lisana geldi inledi nûr-nûr diye.
Kur'ân-ı Kerîm denen o nûr senden hediye
İşte o zaman inmiş âlemin imdadına
Yetimlerin âhına, mazlûmun feryadına
Her âyetinde bir sır, her sırrında bir âyet
İnsanlık kavuşmuştu umduğuna nihayet
Mümkürlere haddini bildirdi adl-ı Rabbî
Ne mutlu müminlere «Hâzâ min fadl-ı Rabbî».

Yaşar FERSAHOĞLU